



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2341/2021
22.09.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Жељко Пецињачки, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Привредни суд у Београду, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Новом Саду, ради стицања без основа, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гжрр 77/21 од 11.03.2021. године, у седници већа одржаној дана 22.09.2022. године донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гжрр 77/21 од 11.03.2021. године и предмет **ВРАЋА** том суду на поновно одлучивање о жалби тужене.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гжрр 77/21 од 11.03.2021. године преиначена је пресуда Основног суда у Новом Саду Прр1 379/20 од 27.01.2021. године тако што је одбијен тужбени захтев којим је тражено да се тужена обавезе да тужиоцу, на име накнаде имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року у предмету Привредног суда у Београду Ст 268/12 исплати износ од 340.646,25 динара, као и да му надокнади трошкове парничног поступка у износу од 44.600,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате и обавезан је тужилац да туженој на име трошкова парничног поступка исплати износ од 18.000,00 динара. Обавезан је тужилац да туженој надокнади трошкове жалбеног поступка у износу од 12.000,00 динара. Одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова одговора на жалбу.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи на основу члана 403. став 2. тачка 2. и члана 404. став 1. Закона о парничном поступку.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“ број 72/2011 ... 18/2020 – у даљем тексту ЗПП), Врховни касациони суд је оценио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Из утврђеног чињеничног стања произлази да је решењем Привредног суда у Београду Р4 Ст 323/2019 од 22.03.2019. године усвојен приговор тужиоца АА и утврђено да му је повређено право на суђење у разумном року у предмету Привредног суда у Београду Ст 268/12. У образложењу решења, поред осталог, наведено је да је стечајни поступак над стечајним дужником „Навип“ АД Београд – Земун отворен решењем Привредног суда у Београду 42 Ст 268/12 од 15.05.2012. године, да је потраживање подносиоца приговора из радног односа и да је признато закључком о листи утврђених потраживања Привредног суда у Београду Ст 268/2012 од 17.12.2013. године и уврштено у први и трећи исплатни ред, те да је решење о банкротству стечајног дужника донето 11.06.2015. године, након чега је стечајни управник започео поступак продаје имовине стечајног дужника. Након отварања стечаја поднет је план реорганизације који повериоци нису усвојили, па је суд одлучио да се поступак настави банкротством дужника. У периоду од 13.08.2012. године до доношења решења о банкротству дужник је био у поступку реорганизације. У стечајном поступку није било деобе стечајне масе, нити намиривања повериоца стечајног дужника, међу којим је и подносилац захтева. Имајући у виду да подносиоци приговора својим понашањем нису утицали на дужину трајања поступка, те да је реч о потраживању из радног односа које има велики значај за подносиоца, те да поступак у ком подносиоци приговора остварују своје право траје скоро 7 година, суд је усвојио приговор подносиоца и утврдио повреду права на суђење у разумном року. Закључком о листи утврђених потраживања 14 Ст 268/2012 од 17.12.2013. године утврђена је листа потраживања поверилаца, а тужиоцу је у стечајном поступку над стечајним дужником признато потраживање у износу од 366.313,41 динар. Стечајни дужник „Навип“ АД Београд – Земун је 23.12.2020. године платио тужиоцу износ од 25.667,16 динара. Године 1996. стечајни дужник „Навип“ АД Београд – Земун био је уписан са 90,39% друштвеног капитала и 9,61% деоничког капитала у периоду од 31.12.1997. године до 02.07.2002. године био је уписан са 99,87% друштвеног капитала и 0,13% акционарског капитала, а решењем V Fi 981/02 од 02.07.2002. године уписан је са друштвеним капиталом од 30,44%, државним капиталом од 9,98% укупно 40,42% и акцијским капиталом 59,58%.

Првостепени суд је одлучујући о тужбеном захтеву нашао да је тужбени захтев основан, имајући у виду да се ради о потраживању из радног односа, да је признато потраживање у укупном износу од 336.313,41 динар од чега је стечајни дужник „Навип“ АД Београд – Земун платио 25.667,16 динара, те да у тренутку отварања стечајног поступка „Навип“ није био предузеће са већинским друштвеним односно државним капиталом, али да је у тренутку настанка потраживања био са већинским друштвеним капиталом.

Другостепени суд је сматрао да је првостепени суд погрешно применио материјално право. Да би тужена била у обавези да накнади штету тужиоцу изазвану повредом права на суђење у разумном року, претходни услов је да је утврђена повреда права на суђење у разумном року. Република Србија одговара услед потпуног или делимичног неизвршавања правноснажних пресуда, односно у стечају утврђених потраживања запослених из радног односа, која су без њихове кривице остала неизвршена у поступку стечаја вођеном над стечајним дужником са већинским друштвеним или државним капиталом, па како стечајни дужник није био у тренутку отварања стечаја предузеће са већинским друштвеним односно државним капиталом,

то је тужилац био дужан да доказује узрочно последичну везу између повреде права на суђење у разумном року и ненаплаћеног потраживања. По становишту другостепеног суда ирелевантан је моменат настанка потраживања, у ситуацији када је у тренутку покретања стечајног поступка, стечајни дужник није било предузеће са већинским друштвеним или државним капиталом.

Међутим, по становишту Врховног касационог суда због непотпуно утврђеног чињеничног стања, другостепени суд је погрешно применио материјално право. Од битне чињенице, када је настало потраживање тужиоца, али само потраживање из радног односа, јер првостепени суд је утврдио чињеницу када је настало потраживање које није из радног односа, зависи објективна одговорност државе за накнаду штете. Пропустио је другостепени суд да оцени значај чињенице да ли је држава продала свој део капитала приватним лицима пре или после настанка тужиоачевог потраживања, јер чињеница да је држава продала капитал, након настанка тужиоачевог потраживања из радног односа, не може да је ослободи од извршења обавезе, јер је била дужна да осигура да нови власник изврши преузете обавезе из радног односа. Иако стечајни дужник више није субјект којим управља држава, релевантно је да ли су потраживања из радног односа настала пре него што је извршена продаја државног или друштвеног капитала.

У поновном поступку чињенично стање ће бити потпуно утврђено тако што ће се утврдити чињеница када је потраживање тужиоца из радног односа, које је признато у стечајном поступку настало, пре или након продаје друштвеног капитала стечајног дужника, од чега зависи и правилна примена материјалног права приликом доношења одлуке у овој правној ствари.

На основу члана 416. став 2. ЗПП Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Весна Субић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**